

DAŽNIAUSIOS
KLAIIDOS
PASITAIKANČIOS
INDIVIDUALIOS
VEIKLOS
APSKAITOJE

Seminaro vedėja:

Finansų konsultantė/apskaitininkė

Milda Ulianskaitė

+37066352556

ulianskaitemilda@gmail.com

Individuali veikla (IV) pagal pažymą

- IV pradedama vykdyti nuo teisingai užpildyto prašymo (REG812) pateikimo dienos
- Galima vykdyti, bet kokią įstatymų nedraudžiamą veiklą, išskyrus veiklą, kurią galima vykdyti tik sudarius darbo sutartį ar įsteigus įmonę
- Veiklos vykdymo terminas neribotas
- Mokami 4 arba 3 mokesčiai – priklausomai nuo metinių pajamų
- Veikloje gali dalyvauti: įregistravęs veiklą gyventojas, įdarbinti asmenys, paslaugas pagal paslaugų sutartį teikiantys asmenys, partnerystės sutartį sudarę asmenys
- Darbo stažas skaičiuojamas nuo sumokėtų VSD įmokų (nuo 840€ skaičiuojasi 1 pilnas mėnuo darbo stažo)

Mokami mokesčiai (1)

Privalomasis sveikatos draudimas (PSD):

- Mokama 6,98% kiekvieną mėnesį nuo minimalaus mėnesio atlyginimo (2023 m. - 58,63€)
- Arba vieną kartą metuose nuo 90% apmokestinamųjų IV pajamų jeigu dirbate kitoje darbovietėje.

Valstybinis socialinis draudimas (VSD):

- Mokamas nuo 90% apmokestinamųjų pajamų
- Galima mokėti vieną kartą metuose arba kiekvieną mėnesį (SAV-06 forma)
- 12,52 arba 15,52% (dalyvaujate II-os pakopos kaupime ar ne)
- Pirmus IV veiklos metus VSD įmokų galite nemokėti, jei tai Jūsų pirma savarankiška veikla po 2018-01-01 arba nuo paskutinės savarankiško darbo dienos jau yra praėję 10 metų.

Mokami mokesčiai (2)

Gyventojų pajamų mokestis (GPM):

- Kai IV metinis pelnas neviršija 20 000 €, faktiškai apskaičiuota GPM suma sudaro 5 % pelno.
- Kai metinis pelnas viršija 20000 € GPM dydis siekia nuo 5 iki 15 %
- Kai pelnas pasiekia 35000 € sumą, taikomas 15 % GPM tarifas.

Pridėtinės vertės mokestis (PVM):

Registruotis PVM mokėtoju privaloma:

- Viršijus 45000 € pajamų riba per paskutinius 12 mėnesių už Lietuvoje parduotas prekes ar suteiktas paslaugas;
- Iš ES esančių PVM mokėtojų ar privalančių jais būti įsigytų prekių vertė per kalendorinius metus viršija 14000 €.
- PVM mokėtoju galima tapti ir savanoriškai neviršijus PVM ribos.

Individualios veiklos apskaita

Individualios veiklos apskaita gali būti pildoma:

- Vedant žurnalą „Gyventojų individualios veiklos pajamų ir išlaidų apskaitos žurnalas“ ir sąskaitas faktūras išrašant ranka arba atsispausdinant.
- Apskaitą vedant per I.MAS (virtualaus buhalterio) sistemą;
- ✓ Nereikia saugoti dokumentų, visi duomenys perkeliama į elektroninio deklaravimo sistemą.
- Vedant apskaitą per buhalterines programas
- ✓ Rekomenduojama tapus PVM mokėtoju, turint darbuotojų. Taip deklaracijos bus pateikiamos laiku ir apskaita bus tvarkinga.

I dažniausiai pasitaikanti klaida – manymas, kad negalima įdarbinti darbuotojų

Dirbant su IV veikla darbuotojus galima tiek įdarbinti, tiek atleisti:

- Su įdarbinamais darbuotojais turi būti sudaroma darbo sutartis
- Darbuotojai įdarbinami prisijungus prie Sodros paskyros „Draudėjui/Darbdaviui ir pateikus 1 SD forma
- Darbuotojai atleidžiami prisijungus prie Sodros paskyros „Draudėjui/Darbdaviui ir pateikus 2 SD forma
- Pranešimus galima pateikti įforminant kaip rašytinius dokumentus, įteikiant juos tiesiogiai, siunčiant registruota pašto siunta arba pateikiant elektroninę laikmeną.

1 SD forma ir jos pildymas

- Laukelyje **U1** nurodoma, ar apdraustasis asmuo yra užsienietis
- **U2** nurodomas užsieniečio kodas
- **A6** ir **A5** - pranešimo pateikimo priežastis ir priežasties kodas
- **A7** ir **A8** - pranešimo pateikimo priežasties patikslinimo kodas, pateikimo priežastį patikslinanti informacija
- **A9** - apdraustojo VSD pradžios data
- **P4** - bendras apdraustųjų skaičius
- **K6** - apdraustojo asmens profesija

4 Draudėjo kodas

Lapis 1 iš 2

9 - - 10 Nr. _____ TĖSINYS

PRANEŠIMAS APIE APDRAUSTŲJŲ VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO PRADŽIĄ

APDRAUSTŲJŲ ASMENŲ DUOMENYS

A1 - eil. nr.; A2 - apdraustąjo asmens kodas; A3 - asmens socialinio draudimo numeris; A4 - apdraustąjo vardas, pavardė;
A5 - pranešimo pateikimo priežasties kodas; A6 - pranešimo pateikimo priežastis; A7 - pranešimo pateikimo priežasties patikslinimo kodas;
A8 - pranešimo pateikimo priežasties patikslinimas; A9 - valstybinio socialinio draudimo pradžios data.

A1	<input type="text"/>	A2	<input type="text"/>	A3	<input type="text"/>	A4	<input type="text"/>	A5	<input type="text"/>	A6	<input type="text"/>	A7	<input type="text"/>	A8	<input type="text"/>	A9	<input type="text"/>
A4	_____																
A5	<input type="text"/>	A6	_____														
A7	<input type="text"/>	A8	_____														
A1	<input type="text"/>	A2	<input type="text"/>	A3	<input type="text"/>	A4	<input type="text"/>	A5	<input type="text"/>	A6	<input type="text"/>	A7	<input type="text"/>	A8	<input type="text"/>	A9	<input type="text"/>
A4	_____																
A5	<input type="text"/>	A6	_____														
A7	<input type="text"/>	A8	_____														
A1	<input type="text"/>	A2	<input type="text"/>	A3	<input type="text"/>	A4	<input type="text"/>	A5	<input type="text"/>	A6	<input type="text"/>	A7	<input type="text"/>	A8	<input type="text"/>	A9	<input type="text"/>
A4	_____																
A5	<input type="text"/>	A6	_____														
A7	<input type="text"/>	A8	_____														
A1	<input type="text"/>	A2	<input type="text"/>	A3	<input type="text"/>	A4	<input type="text"/>	A5	<input type="text"/>	A6	<input type="text"/>	A7	<input type="text"/>	A8	<input type="text"/>	A9	<input type="text"/>
A4	_____																
A5	<input type="text"/>	A6	_____														
A7	<input type="text"/>	A8	_____														

12 _____
(rašyti ar įspinti asmens pavardę)

II dažniausiai pasitaikanti klaida – neteisingai pildoma nenuolatinio Lietuvos gyventojų IV apskaita

- Nenuolatinis Lietuvos (LT) gyventojas, ketinantis vykdyti IV per nuolatinę bazę Lietuvoje, privalo įsiregistruoti Mokesčių mokėtojų registre
- Po registracijos mokesčių administratorius išduoda Nenuolatinio LT gyventojų nuolatinės bazės įregistravimo Lietuvoje pažymos FR0469 forma
- Nuolatinės bazės įregistravimo Lietuvoje pažymą nenuolatinis LT gyventojas privalo pateikti asmenims, su kuriais sudaro paslaugų teikimo sutartį arba kuriems parduoda prekes.
- ✓ Tokiu atveju asmuo, išmokėdamas IV per nuolatinę bazę Lietuvoje vykdančiam nenuolatiniam LT gyventojui išmokas už parduotas prekes ar suteiktas paslaugas, neišskaičiuoja GPM.
- Pagal GPM įstatymą nenuolatinio LT gyventojų per nuolatinę bazę LT gautoms arba uždirbtoms IV pajamoms apmokestinti taikomas 15% GPM tarifas

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų IV apskaita

- Su pajamų gavimu arba uždirbimu susijusiems leidžiamiems atsiskaitymams (renkant čekius, S/F) priskiriama:
- ✓ Įprastinės šiai veiklai išlaidos (perparduodamų prekių įsigijimo išlaidos, turto nuomos, reklamos, DU išlaidos)
- ✓ Ne per nuolatinę bazę patirtos išlaidos, kai jos tiesiogiai susijusios su per nuolatinę bazę vykdoma IV
- Pajamos pripažįstamos jų gavimo momentu, leidžiamų atskaitymų suma negali viršyti per tą mokestinį laikotarpį gautų arba uždirbtų IV pajamų.
- Kai pajamos pripažįstamos pagal kaupimo principą, susidarius mokestinio laikotarpio nuostolius galima perkelti į kitus mokestinius laikotarpius.
- Gyventojas vykdytys kelių rūšių IV gali pasirinkti užpildyti vieną Pajamų ir išlaidų apskaitos žurnalą arba gali pildyti kelis pagal skirtingas veiklas.
- Jeigu veikloje nenaudojamas kasos aparatas, tai pirkėjui turi būti išrašoma sąskaitą faktūrą arba PVM sąskaita faktūra
- Jeigu veikloje naudojamas kasos aparatas, tai pirkėjui gyventojas privalo išduoti kasos aparato kvitą, pirkėjui pageidaujant sąskaitą faktūrą arba PVM sąskaitą faktūrą.

III dažniausiai pasitaikanti klaida – netinkamas mokesčių mokėjimas teikiant paslaugas keliose valstybėse

- Gyventojų pajamos gali būti apmokestinamos abiejuose valstybėse, jeigu gyventojas mokestiniu laikotarpiu yra vienos valstybės nuolatinis gyventojas mokesčiu tikslais, o pajamas gauna iš kitos valstybės.
- Tarp valstybių sudarytos ir taikomos dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartys paskirsto gyventojų pajamų apmokestinimo teises tarp valstybių bei nustato pajamų dvigubo apmokestinimo naikinimo būdą
- Nuolatinių LT gyventojų dvigubo apmokestinimo naikinimą reglamentuoja Lietuvos GPM įstatymo 37 straipsnis bei dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarčių nuostatos
- Dvigubo apmokestinimo naikinimo metodas priklauso nuo užsienio valstybės, iš kurios gautos pajamos, ir nuo gautų pajamų rūšies.

IV dažniausiai pasitaikanti klaida – ilgalaikio turto (IT) apskaita

- Kai turtas yra gyventojų naudojamas tik savo IV, jis tampa veiklos turtu
- IV vykdyti gali būti naudojamas asmeninis, sutuoktinio, ne nuosavybės teise priklausantis turtas.
- Naudojamas turtas gali būti ilgalaikis ir trumpalaikis.
- Prieš pradėdant naudoti IT arba nustojus jį naudoti, mokesčių administratoriui turi būti pateikta FR0457 forma (forma pateikiama tik elektroniniu būdu)
- IT įsigijimo išlaidoms laikoma turto įsigijimo kaina su PVM.
- Jei turto įsigijimo momentu gyventojas nėra PVM mokėtojas, tai turto nusidėvėjimą turi skaičiuoti nuo turto įsigijimo kainos su PVM
- IT įsigijimo išlaidos turi būti atimamos ir IV pajamų lygiomis dalimis per laikotarpį, kuris atitinka IT grupei nustatytą nusidėvėjimo normatyvą metais
- Apskaičiuotą nusidėvėjimą galima priskirti leidžiamiems atskaitymams

Ilgalaikio turto (IT) apskaita

- Jei turtas naudojamas ne tik IV, jos įsigijimo išlaidomis laikoma atitinkama apskaičiuotos šio IT įsigijimo kainos dalis
- Sutuoktinių bendrosios jungtinės nuosavybės teise turimo turto įsigijimo išlaidos vieno iš sutuoktinių IV veiklos leidžiamiems atsiskaitymams nustatytą tvarka gali būti priskiriamos tik esant kito sutuoktinio sutikimui
- ✓ Nesant tokio sutikimo, vieno iš sutuoktinių IV leidžiamiems atskaitymams nustatyta tvarka turi būti priskiriama ne daugiau kaip 50% apskaičiuotos naudojamo IT įsigijimo išlaidų sumos

Leidžiamiems atskaitymams nepriskiriama:

- ✓ Lengvųjų automobilių įsigijimo išlaidos, nebent automobiliai naudojami teikiant transporto arba vairavimo mokymų paslaugas;
- ✓ Gyvenamųjų pastatų ir patalpų įsigijimo išlaidos;
- ✓ Kompiuterių programų susikūrimo ar įsigijimo išlaidos;

V dažniausiai daroma klaida – nežinojimas kokius dokumentus reikia pateikti ir kiek metų juos saugoti

Vykdydami IV turėsite:

- ✓ Suteikę paslaugą / pardavę prekę išduoti apskaitos dokumentą: sąskaitą faktūrą arba PVM sąskaitą faktūrą, kasos aparato kvitą (jei pajamos apskaitomos kasos aparatu), kitus apskaitos dokumentus (mokėjimo pavedimai, pinigų priėmimo kvitai ir pan.);
- ✓ Pildyti pajamų ir išlaidų apskaitos žurnalą (popierinį arba elektroninį);
- ✓ Jeigu naudojamas kasos aparatas, pildyti kasos aparato kasos operacijų žurnalą;
- ✓ Pasibaigus metams iki Gegužės 1 d. VMI pateikti metinę pajamų mokesčio deklaraciją ir sumokėti joje apskaičiuotą pajamų mokesčio sumą
- Prekių (paslaugų) pirkimo dokumentai saugomi – 10 m. po sutarties įvykdymo
- Ūkinių darbų bei paslaugų sutartys, atliktų darbų bei paslaugų aktai – 10 m. po sutarties įvykdymo
- 10 m. pasibaigus sutarčių galiojimo laikui: apskaitos registrus, didžiąsias knygas, žurnalus – orderius, analitines apskaitos korteles

VI dažniausiai pasitaikanti klaida – netinkamas sąskaitų faktūrų išrašymas

Sąskaitų faktūrų privalomi rekvizitai:

- ✓ Ūkio subjekto, surašiusio sąskaitą faktūrą pavadinimas;
- ✓ Dokumento parengimo data;
- ✓ Ūkinės operacijos turinys, laikotarpis ir data;
- ✓ Ūkinės operacijos rezultatas pinigine arba kiekybine išraiška;
- ✓ Apskaitos dokumento pavadinimas

!! Apskaitos dokumentus, kuriais pagrindžiamos pinigais atliekamos ūkinės operacijos, taisyti draudžiama. Jeigu padaroma klaida, parengiamas naujas apskaitos dokumentas.

Apskaitos dokumentas, kuriame padaroma klaida, laikomas negaliojančiu ir saugomas kartu su kitais ataskaitinio laikotarpio dokumentais.

Atsakymai į užduotus klausimus

1. Domina apskaita susijusi su Individualia veikla bei Mažąja Bendrija

Planuosime atskirą vebinaraž būtent šia tema

2. Kaip reikia mokėti mokesčius man ir tam, kam išnuomoju darbo vietą

Jeigu vykdau IV ir nuomoju patalpas turiu išsiimti IV kodą šiai veiklai ir viską pildyti apskaitos žurnale.

Besinuomojantis patalpas asmuo nuo 2018-01-01 privalo išskaičiuoti ir sumokėti 15% GPM ir išmokas deklaruoti VMI

Išmokos deklaruojamos kiekvieną mėnesį pateikiant GPM313 formą ir metams pasibaigus, pateikiant 312 deklaraciją

Atsakymai į užduotus klausimus

3. Ar reikia kurti naujus serijos numerius sąskaitose faktūrose prasidėjus naujiems metams

Tikrai nereikia, tęskite jau esamą numeraciją

4. Kaip turint IV pajamuoti, padaryti apskaitą grynais gautas pajamas (dalyvaujant mugėse ir pan.)

Norint apskaitoje pajamuoti grynais gautas pajamas yra du būdai:

- 1) Gautas pajamas įnešti į IV banko sąskaitą;
- 2) Naudoti kasos aparatą, pildyti kasos aparato žurnalą ir išimtus pinigus iš kasos įnešti į banko sąskaitą.